# T076 BL VI (17) 1435 Bảy-Mười Pháp-Pháp Tăng Nhất-Luật Thập Tụng

*Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)*

7-Baûy Phaùp Coù baûy taøi, ñoù laø tín, giôùi, vaên, thí, hueä, taøm vaø quyù. Coù baûy löïc, ñoù laø tín, tinh taán, taøm, quyù, nieäm, ñònh vaø hueä löïc. Coù baûy phaùp chæ traùnh, ñoù laø hieän tieàn, töï ngoân, öùc nieäm, baát si, mích toäi töôùng, ña mích vaø boá thaûo chæ traùnh. Coù baûy loaïi y, ñoù laø y gai, y Soâ ma, y Sa noa, y Kieàu thi da, y Suùy di la, y Khaâm baø la vaø y kieáp boái. Coù baûy noäi chuùng, ñoù laø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di. Coù baûy phaùp khieán chaùnh phaùp dieät vong, mai moät, ñoù laø khoâng coù loøng tin, löôøi bieáng, khoâng bieát hoå, khoâng bieát theïn, hay queân, khoâng coù ñònh vaø ít trí hueä. Coù baûy phaùp khoâng phaûi laø chaùnh phaùp, ñoù laø khoâng kính phaùp, khoâng kính nghóa, khoâng kính thôøi, khoâng bieát ñuû, khoâng töï kính mình, khoâng kính chuùng, khoâng phaân bieät ngöôøi. Ngöôïc vôùi baûy phaùp naøy thì goïi laø baûy chaùnh phaùp. Trì luaät coù baûy ñöùc: - Moät laø coù theå trì noäi Taïng cuûa Phaät. - Hai laø coù theå ñoaïn tröø tranh caõi (dieät traùnh). - Ba laø do trì giôùi neân ôû vò trí treân caùc ngoaïi ñaïo. - Boán laø do trì luaät neân khoâng ai coù theå gaïn hoûi. - Naêm laø do trì luaät neân khoâng gaïn hoûi ngöôøi khaùc. - Saùu laø ôû trong chuùng noùi giôùi khoâng coù sôï gì. - Baûy laø coù theå ñoaïn nghi khieán chaùnh phaùp truï laâu. Coù baûy Phaät ñaïi trì luaät: Moät laø Phaät Tyø-baø-thi, hai laø Phaät Thi- khí, ba laø Phaät Tuøy-dieáp, boán laø Phaät Caâu-löu-toân, naêm laø Phaät Caâu-na- haøm-Maâu-ni, saùu laø Phaät Ca-dieáp, baûy laø Phaät Thích-ca-maâu-ni . 8-Taùm Phaùp Coù taùm chuùng ñoù laø Saùt-ñeá-lî, Baø-la-moân, cö só, Sa-moân, Tyø- kheo, Tyø-kheo-ni, Öu-baø-taéc vaø chuùng Öu-baø-di. Coù taùm phaùp coù theå chöùng quaû Nieát baøn, ñoù laø chaùnh kieán, chaùnh ngöõ, chaùnh nghieäp, chaùnh maïng, chaùnh phöông tieän, chaùnh nieäm vaø chaùnh ñònh. Coù taùm phaùp ñöôïc thí, ñoù laø giôùi (coõi) ñöôïc thí, y chæ ñöôïc thí, cheá haïn ñöôïc thí, nhaân duyeân ñöôïc thí, Taêng ñöôïc thí, Hieän tieàn ñöôïc thí, an cö ñöôïc thí vaø taùm laø chæ thò (chæ ñònh) ñöôïc thí. Do taùm vieäc neân xaû y Ca-hi-na, ñoù laø khi ba y ñaõ ñuû, khi y may thaønh, khi ñi, khi nghe, khi maát y, khi khôûi taâm khoâng trôû veà, khi quaù thôøi haïn, khi cuøng Taêng xaû. Coù taùm loaïi guoác khoâng neân caát chöùa, ñoù laø guoác goã, guoác Ña-la, guoác Ba-la-xaù, guoác tre, guoác laù caây, guoác Vaên-nhaõ, guoác ba-ba, guoác

BOÄ LUAÄT 5 Khaâm-baø-la. Coù taùm loaïi theo theá phaùp, ñoù laø lôïi, suy, huûy, döï, xöng, cô, khoå vaø laïc. Coù taùm naïn, ñoù laø naïn vua, naïn giaëc, naïn löûa, naïn nöôùc, naïn thuù döõ, naïn roàng, naïn ngöôøi, naïn phi nhôn. Coù Tyø-kheo khi ñang haønh Bieät truï thì xaû giôùi, sau ñoù xin thoï giôùi laïi, thoï giôùi roài baïch caùc Tyø-kheo: “Trong khi con ñang haønh Bieät truï, xaû giôùi roài xin thoï giôùi laïi, nay con phaûi laøm sao”, caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Voán ñang haønh Bieät truï thì neân cho haønh Bieät truï, khoâng neân taùc phaùp cho laïi nöõa. Gioáng nhö tröôøng hôïp xaû giôùi, caùc tröôøng hôïp khaùc

nhö noùi toâi laø Sa-di … cho ñeán ngöôøi bò Baát kieán taãn, ngöôøi bò Baát taùc taãn, ngöôøi bò AÙc taø baát tröø taãn cuõng nhö vaäy". Coù Tyø-kheo haønh Bieät truï xong lieàn xaû giôùi, sau ñoù xin thoï giôùi laïi, thoï giôùi roài baïch caùc Tyø-kheo: "Con haønh Bieät truï xong lieàn xaû giôùi, nay xin thoï giôùi laïi, con phaøi laøm theá naøo", caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: "Neáu ñaõ haønh Bieät truï xong thì neân baûo theo taêng xin cho phaùp haønh Ma-na-ñoûa. Gioáng nhö tröôøng hôïp xaû giôùi, caùc tröôøng hôïp khaùc nhö noùi toâi laø Sa-di… cho ñeán ngöôøi bò Baát kieán taãn, ngöôøi bò Baát taùc taãn, ngöôøi bò AÙc taø baát tröø taãn cuõng nhö vaäy". Coù Tyø-kheo ñang haønh Ma-na-ñoûa thì xaû giôùi, sau ñoù xin thoï giôùi laïi, thoï giôùi roài baùch caùc Tyø-kheo: "Trong khi con ñang haønh Ma-na- ñoûa thì xaû giôùi, nay xin thoï giôùi laïi, con phaûi laøm sao", caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: "Voán ñang haønh Ma-na-ñoûa thì neân haønh Ma-na-ñoûa, khoâng neân taùc phaùp cho laïi nöõa. Gioáng nhö tröôøng hôïp xaû giôùi, caùc tröôøng hôïp khaùc nhö noùi toâi laø Sa-di… cho ñeán ngöôøi bò Baát kieán taãn, ngöôøi bò Baát taùc taãn, ngöôøi bò AÙc taø baát tröø taãn cuõng nhö vaäy". Coù Tyø-kheo haønh Ma-na-ñoûa xong lieàn xaû giôùi, sau ñoù xin thoï giôùi laïi, thoï giôùi roài baïch caùc Tyø-kheo: "Con haønh Ma-na-ñoûa xong lieàn xaû giôùi, nay xin thoï giôùi laïi, con phaûi laøm theá naøo", caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: "Neáu ñaõ haønh Ma-na-ñoûa cong thì neân baûo theo Taêng xin cho xuaát toäi. Gioáng nhö tröôøng hôïp xaû giôùi, caùc tröôøng hôïp khaùc nhö noùi toâi laø Sa-di … cho ñeán ngöôøi bò Baát kieán taãn, ngöôøi bò Baát taùc taãn, ngöôøi bò AÙc taø baát tröø taãn cuõng nhö vaäy". 9-Chín Phaùp Coù chín loaïi naõo haïi: - Moät laø ngöôøi naøy ñaõ xaâm haïi, toån haïi toâi. - Hai laø ngöôøi naøy seõ xaâm haïi, toån haïi toâi. - Ba laø ngöôøi naøy ñang xaâm haïi, toån haïi toâi. - Boán laø ngöôøi naøy ñaõ laøm lôïi ích cho oan gia cuûa toâi.

- Naêm laø ngöôøi naøy seõ laøm lôïi ích cho oan gia cuûa toâi. - Saùu laø ngöôøi naøy ñang laøm lôïi ích cho oan gia cuûa toâi. - Baûy laø ngöôøi naøy ñaõ xaâm haïi, toån haïi ñeán baø con toâi. - Taùm laø ngöôøi naøy seõ xaâm haïi, toån haïi ñeán baø con toâi. - Chín laø ngöôøi naøy ñang xaâm haïi, toån haïi ñeán baø con toâi. Chín phaùp naøy khieán hoï sanh naõo neân goïi laø cöûu naõo. Ngöôïc laïi, neáu nghó raèng: "Taïi sao khoâng khieán cho ngöôøi naøy khoâng xaâm haïi, toån haïi ñeán toâi maø laøm lôïi ích cho toâi", nghó nhö theá thì xaû ñöôïc phieàn naõo; hoaëc nghó raèng: "Taïi sao khoâng khieán cho ngöôøi naøy laøm lôïi ích cho oan gia cuûa toâi", nghó nhö theá thì xaû ñöôïc phieàn naõo; hoaëc nghó raèng: "Taïi sao khoâng khieán cho ngöôøi naøy khoâng xaâm haïi, toån haïi ñeán baø con toâi", nghó nhö theá thì xaû ñöôïc phieàn naõo. Ñoù goïi laø chín phaùp xaû naõo. 10-Möôøi Phaùp Coù möôøi phaùp khieán chaùnh phaùp dieät vong mai moät, ñoù laø phi phaùp noùi laø phaùp, phaùp noùi laø phi phaùp, phi Tyø-ni noùi laø Tyø-ni, Tyø-ni noùi laø phi Tyø-ni, khoâng phaïm noùi laø phaïm, phaïm noùi laø khoâng phaïm, khinh maø noùi laø troïng, troïng maø noùi laø khinh, Voâ taøn maø noùi laø Höõu taøn, Höõu taøn maø noùi laø Voâ taøn. Ngöôïc vôùi möôøi phaùp treân thì goïi laø möôøi phaùp khoâng khieán cho chaùnh phaùp dieät vong, mai moät. Coù möôøi phaùp goïi laø Thöôïng toøa: - Moät laø ngöôøi coù

choã ôû, khoâng sôï, khoâng ai coù theå ngaên. - Hai laø ngöôøi ñaõ döùt phieàn naõo, quen bieát nhieàu, coù tieáng taêm, coù theå khieán ngöôøi khaùc sanh taâm tònh. - Ba laø ngöôøi coù bieän taøi ñaày ñuû, khoâng ai thaéng ñöôïc. - Boán laø ngöôøi coù theå noùi phaùp khoâng treä ngaïi, nghóa thuù roõ raøng khieán ngöôøi nghe tín thoï. - Naêm laø ngöôøi kheùo hay thö thaû khi ñi vaøo nhaø ngöôøi. - Saùu laø ngöôøi coù theå noùi phaùp thaâm dieäu cho baïch y. - Baûy laø ngöôøi kheùo phaân bieät caùc ñaïo. - Taùm laø ngöôøi kheùo khuyeân ngöôøi khaùc haønh boá thí, trai giôùi. - Chín laø ngöôøi coù theå khuyeân ngöôøi khaùc boû aùc theo thieän. - Möôøi laø ngöôøi töï coù ñuû boán ñeá, ñöôïc hieän phaùp an laïc, khoâng coù gì thieáu soùt. Tyø-kheo laøm OÂ-hoài-cöu-la coù möôøi phaùp naøy thì Taêng khoâng neân sai:

- Moät laø khoâng bieát nguoàn goác vieäc tranh caõi vaø choã qua laïi ban ñaàu - Hai laø khoâng bieát tranh caõi. - Ba laø khoâng kheùo phaân bieät vieäc tranh caõi. - Boán laø khoâng bieát ñöôïc nhaân duyeân phaùt sanh tranh caõi.

BOÄ LUAÄT 5 - Naêm laø khoâng bieát nghóa cuûa vieäc tranh caõi. - Saùu laø khoâng kheùo dieät traùnh. - Baûy laø khoâng theå laøm cho vieäc tranh caõi ñaõ döùt dieät khoâng phaùtkhôûi trôû laïi. - Taùm laø giôùi khoâng thanh tònh. - Chín laø khoâng coù ña vaên. - Möôøi laø ít trí hueä. Ngöôïc vôùi möôøi phaùp treân thì Taêng neân sai laøm OÂ-hoài-cöu-la. Phaät taïi nöôùc Baø-giaø, trong tuï laïc Na-leä-baøn coù moät Öu-baø-taéc vôùi taâm tin öa thanh tònh xaây caát moät phoøng xaù cuùng rieâng cho tröôûng laõo La-vaân. La-vaân thoï roài lieàn ñi du haønh hai thaùng, Öu-baø-taéc naøy thaáy vaäy lieàn ñem phoøng xaù naøy cuùng cho Taêng boán phöông. Du haønh hai thaùng xong trôû veà, La-vaân môùi bieát Öu-baø-taéc ñaõ ñem phoøng xaù naøy cuùng cho Taêng boán phöông, lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ñem vieäc treân baïch Phaät roài noùi: “Theá toân, nay con phaûi laøm sao”, Phaät baûo: “Thaày neân ñeán hoûi Öu-baø-taéc ñoù raèng: “Toâi khoâng coù ñieàu gì xuùc phaïm oâng chöù, hay laø oâng thaáy toâi laøm ñieàu khoâng phaûi haïnh Sa-moân, hay laø thaân khaåu toâi ñaõ taïo toäi loãi gì?”. La-vaân vaâng lôøi Phaät daïy ñeán hoûi Öu-baø- taéc y nhö vaäy, Öu-baø-taéc noùi: “Ñaïi ñöùc khoâng coù ñieàu gì xuùc phaïm toâi, toâi cuõng khoâng thaáy ñaïi ñöùc laøm ñieàu gì khoâng phaûi haïnh Sa-moân, thaân khaåu cuõng khoâng taïo toäi loãi gì”, luùc ñoù La-vaân noùi phaùp chæ daïy cho Öu-baø-taéc ñöôïc lôïi hæ roài ra veà, ñeán choã Phaät baïch laïi ñaày ñuû vieäc treân. Phaaät do vieäc naøy nhoùm Tyø-kheo taêng roài baûo caùc Tyø-kheo: Coù möôøi caùch thí phi phaùp, möôøi caùch thoï phi phaùp vaø möôøi caùch duøng phi phaùp, ñoù laø: - Moät laø ñaõ cuùng thí cho Taêng naøy roài laïi chuyeån qua cuùng thí cho Taêng khaùc, ñaây goïi laø cuùng thí phi phaùp, thoï phi phaùp vaø duøng phi phaùp. - Hai laø ñaõ cuùng thí cho Ni taêng naøy roài laïi chuyeån qua cuùng thí cho Ni taêng khaùc, ñaây goïi laø cuùng thí phi phaùp, thoï phi phaùp vaø duøng phi phaùp. - Ba laø ñaõ cuùng thí cho ba hoaëc hai, moät Tyø-kheo naøy laïi chuyeån qua cuùng thí cho ba hoaëc hai, moät Tyø-kheo khaùc; hoaëc chuyeån qua cuùng thí cho Taêng. Ñaây goïi laø cuùng thí phi phaùp, thoï phi phaùp vaø duøng phi phaùp. - Boán laø ñaõ cuùng thí cho ba hoaëc hai, moät Sa-di naøy laïi chuyeån qua cuùng thí cho ba hoaëc hai, moät Sa-di khaùc; hoaëc chuyeån qua cuùng thí cho Taêng. Ñaây goïi laø cuùng thí phi phaùp, thoï phi

phaùp vaø duøng phi phaùp. - Naêm laø ñaõ cuùng thí cho ba hoaëc hai, moät Tyø-kheo-ni naøy laïi chuyeån qua cuùng thí cho ba hoaëc hai, moät Tyø-kheo-ni khaùc; hoaëc chuyeån qua cuùng thí cho Taêng. Ñaây goïi laø cuùng thí phi phaùp, thoï phi phaùp vaø duøng phi phaùp.

- Saùu laø ñaõ cuùng thí cho ba hoaëc hai, moät Thöùc-xoa-ma-na naøy laïi chuyeån qua cuùng thí cho ba hoaëc hai, moät Thöùc-xoa-ma-na khaùc; hoaëc chuyeån qua cuùng thí cho Taêng. Ñaây goïi laø cuùng thí phi phaùp, thoï phi phaùp vaø duøng phi phaùp. - Baûy laø ñaõ cuùng thí cho ba hoaëc hai, moät Sa-di-ni naøy laïi chuyeån qua cuùng thí cho ba hoaëc hai, moät Sa-di-ni khaùc; hoaëc chuyeån qua cuùng thí cho Taêng. Ñaây goïi laø cuùng thí phi phaùp, thoï phi phaùp vaø duøng phi phaùp. - Taùm laø ñaõ thí cho ba hoaëc hai, moät suùc sanh naøy laïi chuyeån qua thí cho ba hoaëc hai, moät suùc sanh khaùc; ñaây goïi laø thí phi phaùp, thoï phi phaùp vaø duøng phi phaùp. - Chín laø ñaõ cuùng thí cho Tyø-kheo taêng laïi chuyeån qua cuùng thí cho Tyø-kheo-ni taêng; hoaëc ñaõ cuùng thí cho Tyø-kheo-ni taêng laïi chuyeån qua cuùng thí cho Tyø-kheo taêng. Ñaây goïi laø cuùng thí phi phaùp, thoï phi phaùp vaø duøng phi phaùp. - Möôøi laø neáu Taêng bò phaù laøm hai boä, ñaõ cuùng thí cho boä taêng naøy laïi chuyeån qua cuùng thí cho boä Taêng khaùc; ñaây goïi laø cuùng thí phi phaùp, thoï phi phaùp vaø duøng phi phaùp. Cuùng thí tröôùc thì goïi laø cuùng thí nhö phaùp, cuùng thí sau laø cuùng thí phi phaùp. Nhö vua laø ñaøn vieät chuû ñaát, chuû phoøng xaù chæ ñöôïc troâng coi gìn giöõ, khoâng ñöôïc ñoaït cuûa nôi naøy ñem thí cho moät nôi khaùc".

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*